

несправедливості та готуючи ґрунт для популістського перелому.

Прихід до влади Уго Чавеса у 1999 році лише посилив цю залежність. Його «боліваріанський проект» поєднав соціальну мобілізацію з жорстким контролем над силовиками та особливими відносинами з Кубою. Венесуела стала грошовим мотором для Гавани, отримуючи натомість фахівців спецслужб, які вибудували систему політичного контролю.

Після смерті Чавеса харизматична скріпка зникла, і режим опинився в стані, що нагадує пізньорадянський період: ідеологічна оболонка залишається, але внутрішня легітимність та інституційна ефективність стрімко вичерпуються. Сьогоднішній затьожний розпад є результатом накладання кризи типової петродержави на авторитарну безвихідь, що позбавила систему будь-якої гнучкості.

В тему: **Рада безвідповідальності. Чому визнання Радою Безпеки ООН анексії Західної Сахари під тиском Трампа — небезпечний прецедент**

Архітектура коаліційного режиму та вузли впливу

Режим Мадуро часто називають хижацьким, і для цього є всі підстави: жорстке придушення опозиції, розгул наркотрафіку та корупція, що призвела до втечі понад 8 мільйонів людей.

Проте Грішин наголошує, що для розуміння майбутнього важливі не ярлики, а природа влади. Вона функціонує як коаліція різнорідних акторів, пов'язаних обміном лояльності на доступ до ренти. Силові структури тут не забезпечують національну безпеку, а моніторять еліти та запобігають заколотам, причому самі спецслужби не є монолітними, поділяючись на «політичні» та «економічні» фракції.

Армія залишається найбільш фрагментованим гравцем. Вона не є єдиним корпоративним суб'єктом; офіцерський корпус глибоко інтегрований у розподіл валютних потоків та управління держкомпаніями, тоді як нижчі ланки несуть основний тягар кризи. Окремим вузлом виступає кооптований бізнес — гібридні структури, зацікавлені в передбачуваності корупційних правил.

Найбільш автономним сегментом є кримінальні мережі, включаючи наркобізнес та нелегальний видобуток золота. Для них будь-який транзит влади є екзистенційною загрозою втрати імунітету, що робить їх потенційними спойлерами будь-яких мирних угод. Ця багатоскладова конструкція пояснює парадокс: режим стійкий до зовнішніх ударів, але вразливий до внутрішнього «розповзання по швах» при порушенні балансу інтересів.

- В тему: **Колишнього «колективного Заходу» більше не існує**

Американська стратегія та прагматизм енергетичного контуру

З точки зору адміністрації Трампа, операція у Венесуелі — це стратегічний крок із демонтажу «дуги нестабільності» за участю Куби та Нікарагуа. Для Вашингтона це не лише питання демократії, а й завдання послабити ресурсне ядро антиамериканської мобілізації в регіоні.

Крім того, існує чітка прагматична логіка: венесуельська важка нафта структурно сумісна з нафтопереробними заводами на півдні США, в модернізацію яких свого часу вклали понад 100 мільярдів доларів. Втрата російських поставок та інфраструктурні обмеження канадської нафти змушують США шукати стабільного доступу до венесуельських надр.

Держсекретар Марко Рубіо виступає координатором цієї багатовекторної стратегії, де санкційний тиск поєднується з елітним торгом та точковим військовим впливом.

Для США важливо продемонструвати внутрішньому виборцю не абстрактну жорсткість, а конкретну результативність. Навіть частковий успіх у формі розвантаження стабілізації та зниження міграційного тиску суттєво зміцнить позиції Вашингтона.

При цьому США намагаються уникнути пастки «окупаційного управління», пам'ятаючи досвід Іраку та Афганістану, тому прагнуть знайти легітимного місцевого партнера, який візьме на себе щоденні державні функції.

В тему: **Не вірять ні Путіну, ні Трампу: американці виступають за надання більшої військової допомоги Україні**

Роль союзників та венесуельський прецедент для Китаю

Відносини Венесуели з Кубою — це інституціоналізований обмін нафти на безпеку. Кубинські радники вбудовані в найчутливіші сегменти венесуельського апарату, що підтверджується їхніми великими втратами під час останніх операцій. Для Гавани транзит у Каракасі може стати шоком, порівняним із розпадом СРСР.

У той же час Росія підтримувала режим прагматично, використовуючи його як геополітичний актив для горизонтальної ескалації проти США та вітрину «санкційної стійкості». Російська допомога не робила Венесуелу життєздатною, але давала сигнал елітам, що у режиму є зовнішнє плече.

Китай обрав іншу тактику — фінансово масштабну, але менш демонстративну. Модель «кредити в обмін на нафту» зробила Венесуелу найбільшим реципієнтом китайських грошей, обсяг яких перевищив 60 мільярдів доларів.

Пекін публічно критикує американське втручання, апелюючи до суверенітету, проте уважно вивчає цей кейс як прецедент. Для КНР важливо розуміти, як наддержавна може використовувати правові та санкційні інструменти для демонтажу небажаних режимів, не скасовуючи міжнародні норми формально. В контексті роздумів про Тайвань цей приклад додає ще один елемент до китайських розрахунків: у сучасному світі результат визначається не універсальними правилами, а балансом сили та контролем над інтерпретацією права.

П'ять сценаріїв транзиту та ризики фрагментації

Вадим Грішин окреслює п'ять імовірних траєкторій розвитку подій, де кожна має свою ціну та ризики. Найбільш бажаним для Вашингтона є «керований елітний вихід», коли усунення Мадуро запускає ланцюгову реакцію зміни лояльностей, а частина військових та бюрократів йде на угоду в обмін на амністію.

Проте слабким місцем тут є глибока фрагментація еліт та недовіра до юридичних гарантій. Більш імовірним виглядає сценарій «фрагментованої стабілізації», коли центр залишається слабким, а окремі вузли режиму зберігають контроль над частинами економіки, створюючи систему «двошвидкісної Венесуели» з автономними зонами впливу.

Третій шлях — «рентна реставрація», де нова коаліція консолідується навколо швидкого відновлення нафтових доходів, не змінюючи суті силового контуру, що загрожує консервацією причин кризи. Небезпечним є сценарій «затяжної асиметричної нестабільності», коли спойлери виявляються сильнішими за угоду, а країна перетворюється на хронічне джерело регіонального насильства та криміналу.

Найменш імовірним вважається «зовнішньо керована стабілізація» через її надмірну вартість для США та ризик легітимізації наративу про окупацію. У будь-якому разі, усунення Мадуро — це не кінець режиму, а лише початок демонтажу складної екосистеми, де успіх залежатиме від здатності перетворити нафту з пастки на інструмент інституційної реконструкції.

—
Матеріал підготовлено на основі аналітичної публікації Вадима Грішина (Джорджтаунський університет) про венесуельський транзит та нову граматику міжнародної влади, яка була розміщена на аналітичному порталі Re:Russia

Читайте також:

- **Венесуела вже очікує на гумконвої з Росії**
- **Провідні країни ЄС визнали Гуайдо президентом Венесуели**
- **Міністр Лавров вкотре збрехав про те, для чого військові РФ у Венесуелі**
- **У структурах безпеки Венесуели присутні сотні росіян та тисячі кубинців, — Помпео**
- **Вибір голодних: Мадуро знову обрали президентом Венесуели**
- **Путін грає в російську рулетку в Каракасі**
- **США запроваджують санкції проти нафтової галузі Венесуели**

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

||

| **НОВИНИ ПАРТНЕРІВ**

РЕКЛАМА

ВІДЕО

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com